

Handläggare: Lars B Strand
Tfn: 50809023

Norrmalms stadsdelsnämnd

Samverkan i stödet till psykiskt funktionshindrade i Stockholms stad. Yttrande över en revisionsrapport.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ulf Bergh
Stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden ska yttra sig över en för revisorerna i staden och landstinget gemensam rapport om samverkan i stödet till psykiskt funktionshindrade. Förvaltningen anser att rapporten som helhet är bra. Framför allt de synpunkter revisionen har på hur mycket som återstår att arbeta med. Till rapportens nackdelar hör att man dragit alltför generaliserande slutsatser från enstaka uttalanden. Förvaltningens socialpsykiatriska enhet har varit en av de enheter som har granskat och det uppskattar förvaltningen. Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet får vara nämndens yttrande över remissen.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för strategi och stöd i samarbete med förvaltningens socialpsykiatriska enhet.

Bakgrund

De förtroendevalda revisorerna i Stockholms stad respektive Stockholms läns landsting har givit sina revisionskontor i uppdrag att i ett gemensamt projekt granska hur stadens socialtjänst och lanstingets psykiatri samverkar i uppgiften att ge stöd till personer med psykiska funktionshinder. Granskningen har redovisats i tre delrapporter och en slutrapport med den gemensamma rubriken *Samverkan i stödet till psykiskt funktionshindrade i Stockholms stad*. För att granska resultaten i delrapporterna närmare har en särstudie gjorts. I särstudien framträder två olika samverkansprofiler. Dels Centrala Stockholms psykiatriska klinik och stadsdelarna Kungsholmen och Norrmalm, som har den tydligaste och mest konkreta samverkansöverenskommelsen samt flest dokumenterade vårdplaneringstillfällen och individuella vårdplaner. Det finns dock ett missnöje bland personalen hur samverkan fungerar i praktiken. Dels västra Södra länets psykiatriska klinik och stadsdelarna Älvsjö och Hägersten där samverkansöverenskommelse saknades och de dokumenterade vårdplaneringstillfällen och individuella vårdplaner var betydligt färre. Trots detta anser personalen att samverkan fungerar relativt bra. Resultatet av särstudien redovisas i föreliggande slutrapport.

Slutrapporten har överlämnats till socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna för yttrande senast den 1 mars 2002. Rapporten bilägges.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att rapporten som helhet är bra, välskriven och viktig. Framför allt de synpunkter revisionen har på hur mycket som återstår att arbeta med för att åstadkomma en bra kommunal socialpsykiatri och ett bärande samarbete mellan socialpsykiatri och landstingspsykiatri som sätter klientens intressen i centrum

- Revisionen framhåller att en nackdel i samarbete är att båda organisationerna vill hålla kostnaderna från sig. Om vi drar ut slutsatsen ytterligare blir den att samarbetet också försämras för att socialpsykiatriska enhetens ekonomin inte tillåter tillräckligt utbyggda resurser att erbjuda boendialternativ etc. i öppenvård.
- Revisionens påpekande att det inte räcker att formulera en bra samarbetsöverenskommelse, det gäller också att leva upp till det överenskomna instämmer vi till fullo med. Norrmalm och Kungsholmen får tillsammans med psykiatri i centrala stan en eloge för tydligast skrivna samverkansöverenskommelse. Tyvärr har omorganisationer inom både socialtjänsten och psykiatri gjort att den övergripande ledningsfunktionens samverkansgrupp upphört. Detta har försämrat samarbetsklimatet i alla nivåer, i ledningen på sektions och enhetschefsnivå och påverkar det direkta klientarbetet.
- Flertalet avvikelserapporter från medarbetarna inom socialpsykiatriska enheten det senaste året, har handlat om att psykiatri inte följer samverkansöverenskommelsen. Detta visar att vi måste fortsatt utveckla samverkan och det måste ske med stöd av ledningen.

- Revisionen efterlyser fastare former och struktur vid samverkan vilket är en viktig utgångspunkt för att ta nya tag i vårt fortsatta samarbete. Att förbättra samarbetet med psykiatrien är ett av enhetens åtaganden för 2002.
- Rapporten påpekar att ett ökat antal vårdgivare och samverkanspartners i egen och/eller privat regi, komplicerar samverkansarbetet ytterligare.

Till revisionsrapportens nackdelar hör att man generaliserat och dragit alltför långtgående slutsatser utifrån enstaka uttalanden.

- Den kritiska röst gentemot boendestödgruppernas medarbetares inställning till arbetet som kommer från någon i ledningsposition inom psykiatrien, får stå alltför oemotsagt. Det stämmer inte att det är stor personalomsättning vare sig inom Norrmalms eller Kungsholmens boendestödsgrupper. Tvärtom har det trots de svåra arbetsuppgifterna varit en stabil personalgrupp. .
- I rapporten om brukares och anhörigas upplevelser och erfarenheter av psykiatrisk vård och socialpsykiatriska insatser, görs gällande att Kungsholmen och Norrmalm har olika ideologiska synsätt vad gäller samarbete med anhöriga. Återigen har en röst fått gälla för samtliga. Som i allt arbete med vuxna klienter är även kontakten med anhöriga baserad på individens eget ställningstagande. I just detta fall vore det omöjligt att arbeta med klienten utan att öppet redovisa den anhörigas kontakter med socialarbetarna inom stödteamet. I andra fall ser samarbetsplanen annorlunda ut, och de anhöriga känner sig inte lika avvisade. Att beteckna anhörigkontakten som uttryck för *osmidighet* vill vi bestämt avvisa.

Som slutsats vill vi framhålla att vi inom Norrmalm är mycket nöjda och tacksamma över att få vara en av stadens socialpsykiatriska enheter som har granskats och att vi kunnat hjälpa till med material för en så utförlig revisionsrapport såväl i tid som i bredd. Rapporterna visar tydligt att infrastrukturen inte är tillräckligt utbyggd.

Den centrala ledningsfunktionen inom staden och landstingsfunktioner bör fortsätta bevaka utvecklingen av stödet till stadens medborgare med psykiska funktionshinder.

Revisorerna sammanfattar att vad som behövs är

- Ett gemensamt synsätt för omhändertagande av människor med psykiska funktionshinder
- En effektiv samordning av olika aktörers insatser kring enskilda individer och deras behov
- En gemensam bild av målgruppen och dess behov
- En gemensam bild av infrastruktur och den professionella kompetens som finns att tillgå för målgruppen inom de båda organisationerna
- En gemensam uppfattning om hur organisationernas infrastrukturer och professionella kompetenser ska stödja och komplettera varandra på ett effektivt sätt
- Metoder att mäta effekterna av socialtjänstens och psykiatriens insatser
- Tydliga former för samverkan

Enligt förvaltningens mening är detta riktiga slutsatser. Liknande synpunkter har redan framförts i olika sammanhang. Vad som erfordras att någon agerar utifrån dessa rekommendationer. Ett gemensamt synsätt på övergripande politisk nivå får förutsätts komma till uttryck i det länsövergripande policydokumentet. Denna ska följas upp i samverkansöverenskommelser på sjukvårdsområdesnivå. Detta är emellertid inte tillräckligt för att samverkan ska fungera tillfredsställande i praktiken. Nästa steg är således att de ansvariga cheferna i de båda organisationerna pratar sig samman om ett gemensamt synsätt för omhändertagande av människor med psykiska funktionshinder och gemensamt kommunicerar detta synsätt inåt de båda organisationer som ska vara operativt ansvariga. Många organisationer styrs med struktur, kultur och klimat. Eftersom den socialpsykiatriska verksamheten i hög grad måste styras med värderingar, kultur och klimat förutsätter en bra samverkan och ett effektivt utnyttjande av resurserna att det är gemensamma värderingar som kommuniceras inom de organisationer som ska samverka. Behovet av detta understryks av att strukturen ofta är splittrad, otydlig och föränderlig. Att psykiatri och socialtjänsten har olika förvaltningskulturer ställer särskilt höga krav på de samverkande ledningarna på tjänstemannaplanet. Om inte detta kan lösas blir det svårt att åstadkomma även de andra punkterna som revisorerna rekommenderar.

Bilagor

1. Revisionsrapport: Samverkan i stödet till psykiskt funktionshindrade i Stockholms stad. - Slutrapport.
2. Norrmalms barnchecklista